

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र विशारद (B.Lib I. Sc.)

परीक्षा : डिसेंबर - २०२३

सत्र - २

विषय : तालिकीकरण तात्त्विक (BL-31-222)

दिनांक : ०६/१२/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडा

(१०)

१. पत्ररूप तालिकेचा अधिकृत आकार -----
अ) ६.५ x ११.५ सेमी
ब) १०.५ x ७.५ सेमी
क) ७.५ x १२.५ सेमी
ड) ५.५ x ८.५ सेमी
२. 'कॅटलॉग' हा शब्द ----- भाषेतून आला आहे.
अ) ग्रीक
ब) लॅटिन
क) जर्मन
ड) फ्रेंच
३. ----- यावरून catalogue हा शब्द तयार झाला आहे
अ) Catalogue
ब) Catalog
क) Katalogus
ड) Katalogos
४. तालिका ही ----- असावी
अ) लवचिक
ब) खर्चिक
क) अपूर्ण
ड) कमी वाचकांना वापरता येणारी
५. तालिका म्हणजे काय ?
अ) सर्व प्रकारच्या पुस्तकांची यादी
ब) पुस्तकांची विस्तृत माहिती
क) पुस्तक प्रदर्शन
ड) एखाद्या विशिष्ट ग्रंथालयातील पुस्तकांची यादी
६. ओपेक (OPAC) चे पूर्ण रूप -----
अ) ऑनलाईन पब्लिक एक्सेस कॅटलॉग
ब) ओपन फॉर पब्लिक एक्सेस कोड
क) ऑनलाईन फॉर पर्सनल एक्सेस कॅटलॉग
ड) ओपन फॉर पर्सनल एक्सेस कोड
७. आय एस बी एन म्हणजे -----
अ) इंडियन स्टॅंडर्ड बुक नंबर
ब) इंडियन स्टॅंडर्ड बिब्लिओग्राफिक नंबर
क) इंटरनॅशनल स्टॅंडर्ड बिब्लिओग्राफिक नंबर
ड) इंटरनॅशनल स्टॅंडर्ड बुक नंबर
८. आय एस बी एन किती अंकी असतो ?
अ) १०
ब) ८
क) ६
ड) १२
९. ग्रंथ नामाच्या सुरवातीस असणारी ----- सारखी उपपदे नोंदीमध्ये लिहिताना वगळली जातात.
अ) A, An, The
ब) textbook, text book
क) अ आणि ब दोन्ही पर्याय
ड) या पैकी नाही
१०. मार्क चे पूर्ण रूप -----
अ) मशीन रिडेबल कॅटलॉग
ब) मशीन रिडिंग कॅटलॉग
क) मशीन रेडिंग कॉम्प्युटर
ड) मॅनेजमेंट रिडिंग कंपनी

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २)

(३०)

१. पत्ररूप तालिकेची रचना सांगून तिच्या फायदे आणि तोट्यांची चर्चा करा.
२. कोश तालिका आणि वर्गीकृत तालिका यातील फरक स्पष्ट करा.
३. आदर्श तालिकेच्या गुणधर्माची चर्चा करा.

- प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)
१. ग्रंथालय तालिका या संज्ञेच्या विविध व्याख्या सांगून ग्रंथालय तालिकेच्या उद्दिष्टांची चर्चा करा.
 २. तालिका म्हणजे काय? ग्रंथालय व्यवस्थेत तालिकाकाराची भूमिका स्पष्ट करा.
 ३. ग्रंथालय तालिकेच्या विविध अंतःस्वरूपांची चर्चा करा.

- प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)
१. प्रमुख नोंद
 २. आय एस बी एन
 ३. शब्दसंग्रह नियंत्रण

English Translation

Cataloguing Theory (BL-31-222)

Q. 1 Choose the correct option (10)

1. The standard size of a card catalogue is
a) 6.5 x 11.5cm
b) 10.5 x 7.5cm
c) 7.5 x 12.5 cm
d) 5.5 x 8.5cm
2. The term of 'catalogue' comes from which language ?
a) Greek
b) Latin
c) German
d) French
3. 'Catalogue' word has been derived from
a) Catalogue
b) Catalog
c) Katalogus
d) Katalogos
4. Catalogue should be.....
a) Flexible
b) Expensive
c) Uncompleted
d) Use by limited users.
5. What is 'catalogue'?
a) A list of book of all types
b) Details of a book
c) An aid displaying books
d) List of the books of particular library
6. OPAC Full form
a) Online Public Access Catalogue
b) Open for Public Access Code
c) Online for personal Access Catalogue
d) Open for Personal Access Code
7. ISBN stands for.....
a) Indian Standard Book Number
b) Indian Standard Bibliographic Number
c) International Standard Bibliographic Number
d) International Standard Book Number
8. How many digits of ISBN?
a) 10
b) 8
c) 6
d) 12
9. Articles such as or other such word written before the main title of the book are ignored before entering information in this section.
a) A, An, The
b) Textbook
c) above both option
d) None of these
10. What is the full form of MARC?
a) Machine Readable Catalogue
b) Machine Reading Catalogue
c) Machine Reading Computer
d) Management Reading Company

Q. 2 Answer the following in short (Any 2) (30)

1. Explain the structure of card form catalogue with its merits and demerits.
2. Distinguish between dictionary catalogue and classified catalogue.
3. Discuss good qualities of library catalogue.

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) (40)

1. Give the various definitions of library catalogue and discuss the objectives of library catalogue.
2. What is catalogue? Explain the role of a cataloguer in the library system.
3. Discuss the various inner forms of library catalogue.

Q. 4 Write Short notes (Any 2) (20)

1. Main Entry
 2. ISBN
 3. Controlled Vocabulary.
-